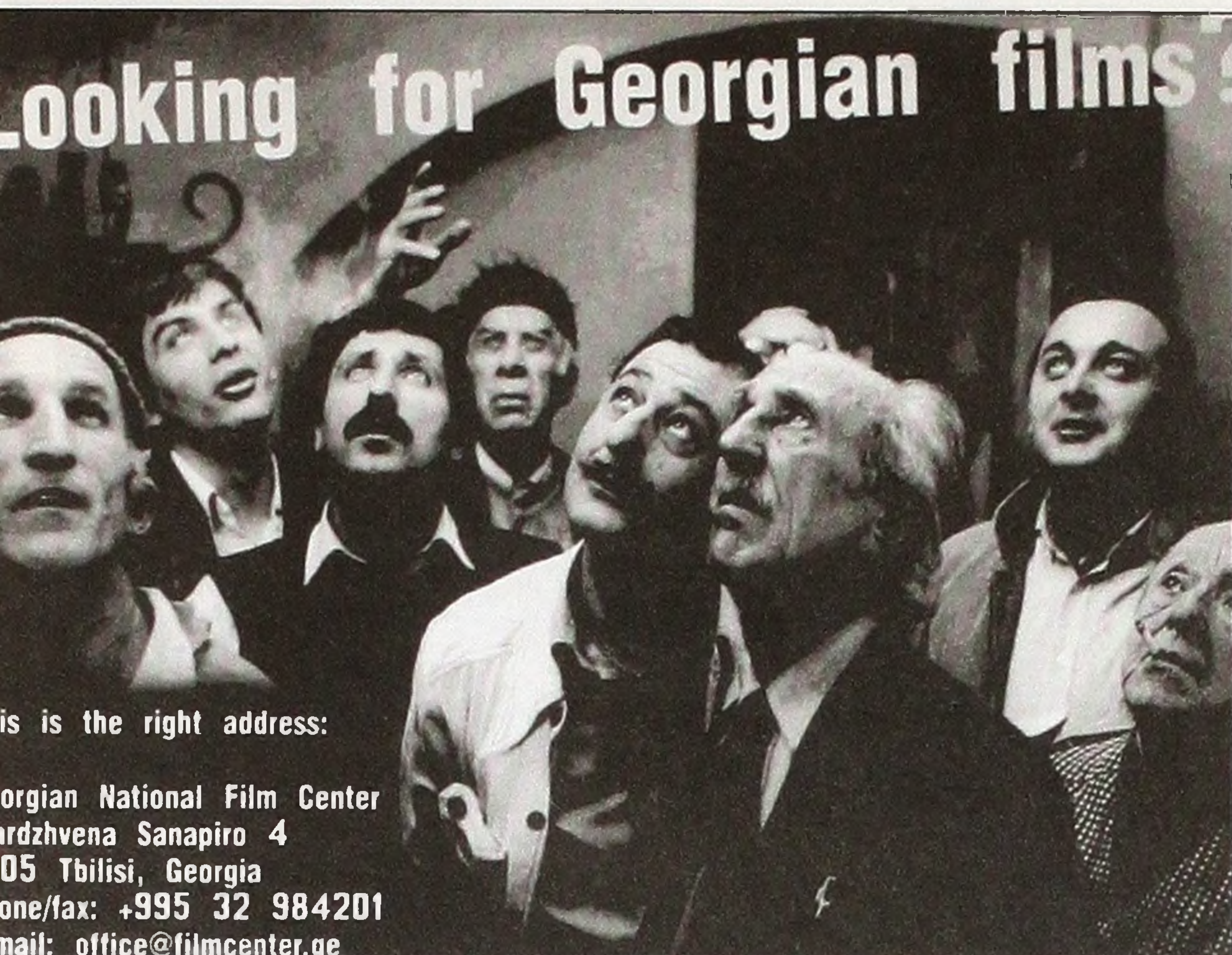

В Україні триває рік Грузії, помітити це встигли далеко не всі, але грузини все таки наполегливіше нагадують про себе, ніж це робили минулого року поляки. Можливо, це пов'язано з національним характером, але, гадаю, таки більше з політикою. Про грузинсько-українські контакти найбільш плідно, як на мене, говорити мовою кіно. Схожість традицій (поетичне кіно), проблем (говорити про які набридло і тут, і там), спільні кіногерої (найяскравіший приклад — Параджанов). Все це я веду до того, що 26-30 листопада нарешті відбувся фестиваль нового грузинського кіно, яке на 90% було знято протягом 2003-2005 років. Наступного року хочуть такий же фестиваль нашого сучасного кіно провести в Грузії. Існують і радикальніші плани — зробити фестивалі щорічними, але тоді треба щоб у рік знімався не один-два повнометражні фільми (і в них, і в нас), а хоча б втричі більше.

ГРУЗИНСЬКА ОСІНЬ

Ганна Косенко

Відкриття фестивалю стало помітною подією в насиченому осінньому графіку київських кіноманів. Прийшли також на фільми Грузії й відомі в нашій державі особи. Зокрема, Катерина Ющенко і Юрій Павленко. Перша леді розповіла журналістам, що давно любить грузинське кіно, особливо короткометражне, за його тонкий і влучний гумор. «Нещодавно я спілкувалася з одним грузинським режисером, він мені розповів, що у них знати народну культуру, танці і співи престижно, хотілося, щоб у нас теж так було,» — додала Катерина Ющенко. Міністр сім'ї, молоді та спорту Юрій Павленко нагадав, що 26 листопада — це день вшанування тих, хто постраждав від голодомору і сталінських репресій (нас це з братами-грузинами також єднає). Пам'ять загиблих вшанували хвилиною мовчання.

Два фільми, які відкривали фестиваль, пропонують два кардинально відмінні погляди на сучасну грузинську культуру. В першій стрічці «Барабан» (реж. Давіт Уджмажурідзе, 2003) в документальному жанрі по comment йдеться про Грузинський національний ансамбль танцю. Кадри репетицій і виступів на сцені переплітаються з хронікою репетицій і виступів цього ансамблю років 30-40 тому. Традицію збережено — робить висновки глядач. Пластика і запал грузинських виконавців в поєднанні з чудовою музикою створюють враження, що грузинська культура переживає піднесення.

Дещо на інші думки наштовхує ігровий фільм «Тбілісі, Тбілісі» (реж. Леван Закарейшвілі, 2005). Він дещо відкрив інший пласт життя-буття грузинської культури сьогодні. Хоча не можна казати, що в першій стрічці є хоч частинка вигадки чи обману, просто інший бік монети часом може бути менш привабливим. Картина складається з кількох новел і наскрізної історії про молодого кінорежисера, яка їх об'єднує. Йому замовляють фільм про дружбу народів і прекрасне місто Тбілісі, в якому живуть щасливі й усміхнені грузини, але режисер не

може знімати такі опуси тоді, як перед його очима постають не дуже приємні кадри з життя: базари, на яких колишній вузівський професор торгує маргарином, а насіння продається в скручених із аркушів дисертації кульках; де кишеньковий злодій захищає свою сестру-повію від злягань з різними покидьками і в тому числі з міліціонерами. Де глухоніму вродливу дівчину намагаються зґвалтувати і пограбувати у темних вуличках, а люди в цей час все помічають і зачиняють двері своїх будинків, щоб убезпечити своє примітивне існування. Дівчина ж прикриває свої оголені перса табличкою з надписом про допомогу, яку вона з собою носить, коли щодня жебрає на ринку. Остання історія про хлопця-барабанщика Гавроша, який, прагнучи повернути своє «робоче» місце на ринку, яке приносило хоч якісь гроші, викликає співчуття базарних хлопчаків, один з яких гине в бійці...

Розказані історії нагадують звичайнісіньку радянську чорнуху кінця 80-х — початку 90-х, за кількома винятками. Перш за все, це чудово зроблена сюжетна лінія — історії породжені і переплітаються з життям головного героя, оповідача. В той час, коли його існування набирає надто потворних форм, як спроба ескапізму чи свого роду сеанс психоаналізу виникає нова історія, яка є дзеркальним відображенням подій, що відбуваються насправді, лише побачена вона під кутом зору режисера. По-друге, це чудова гра акторів, серед яких є доволі обличчя грузинських зірок, наприклад, добре відомий українському глядачеві Баадур Цуладзе. Напевне, це свідчить про те, що фільм зовсім не напівякісна «кустарщина» (якою була більшість пізньорадянської чорнухи), а доволі професійний і резонансний проект. До речі, стрічка в 2006 році буде змагатися за «Оскар» в номінації «Найкращий іноземний фільм». Можливо, подібне парадоксальне кіно про кіно, яке на цей час знімати не вдається, і стане поштовхом до активізації грузинського кінопроцесу. Чого їм і нам бажаємо.